

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/30/2024
Identifikačné číslo spisu: 1418010303
Dátum vydania rozhodnutia: 20.08.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1418010303.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci proti obvinenému Q. U. a spol. pre pokus zločinu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a § 20 Trestného zákona k § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 20. augusta 2024 v Bratislave o dovolaní obvineného Q. U. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 2019, sp. zn. 2To/66/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Q. U. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava IV (od 1. júna 2023 Mestský súd Bratislava I, pozn.) (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 12. decembra 2018, sp. zn. 2T/58/2018, uznal obvinených Q. K., Z. F. a Q. U. vinných zo zločinu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

obžalovaný Q. U. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s obžalovaným Z. F. a s obžalovaným Q. K. 31. januára 2018 v čase o 18.00 hod. z telefónneho čísla XXXX XXX XXX telefonicky, za účelom vylákania peňažných prostriedkov, kontaktoval na telefónnom čísle XX/XXXXXXXXX poškodenú Z. E., nar. X. K. XXXX, trvale bytom C., L. T. XX, ktorú oslovil „Ahoj, babka Z.“ pričom jej uviedol, že je v nejakom obchode a niečo je výhodne zľavnené a či by mu mohla ihneď požičať finančnú hotovosť vo výške niekoľko tisíc eur s tým, že by ju do troch dní vrátil, načo poškodená v domnienke, že volá so svojim synovcom B. obžalovanému Q. U. uviedla, že doma nemá žiadnu finančnú hotovosť, následne sa poškodená s obžalovaným Q. U. dohodla, že na ďalší deň spolu pôjdu do pobočky Slovenskej sporiteľne, a.s., v obchodnom dome Saratov na ulici Saratovská č. 13 v Bratislave, kde poškodená zo svojej vkladnej knižky vyberie finančnú hotovosť vo výške 2.790 eur, ktorú mu požičia, pričom obžalovaný Q. U. 1. februára 2018 v čase o 08.00 hod. z telefónneho čísla XXXX XXX XXX, vystupujúc ako synovec poškodenej, opätovne kontaktoval poškodenú na telefónne číslo

XX/XXXXXXXXX a uviedol jej, že mu to časovo nevychádza a či môže ísť vybrať túto finančnú hotovosť ona sama, s čím poškodená súhlasila a následne v pobočke Slovenskej sporiteľne, a. s., v obchodnom dome Saratov na ulici Saratovská č. 13 v Bratislave, zo svojej vkladnej knižky vybrala finančnú hotovosť vo výške 2.790 eur, pričom keď sa vrátila domov opätovne ju telefonicky kontaktoval z telefónneho čísla XXXX XXX XXX obžalovaný Q. U. na jej pevnú linku kde jej uviedol, že môže finančnú hotovosť priniesť pod bránu bytového domu, v dôsledku čoho poškodená v čase okolo 09.15 hod. finančnú hotovosť dala do obálky, ktorú si vložila do kabelky a prišla spolu so susedou K. R. pred bránu bytového domu v C. na ulicu L. T. XX, kde sa k nej následne priblížil obžalovaný Z. F., avšak potom čo poškodená zistila že nejde o jej synovca vošla naspäť do brány bytového domu a zabuchla dvere, následne sa telefonicky skontaktovala s pracovníkom polície a opísala mu celú situáciu, pričom bola opätovne na jej pevnej linke kontaktovaná z telefónneho čísla XXXX XXX XXX obžalovaný Q. U. ktorý jej uviedol, že pre finančnú hotovosť na miesto neho príde osoba menom Janko, v nadväznosti na čo poškodená do obálky vložila dva papiere a s touto obálkou znovu išla pred bránu bytového domu v C. na ulicu L. T. XX, kde obžalovanému Z. F. odovzdala obálku s dvoma papiermi, zatiaľ čo obžalovaný Q. K. čakal v blízkosti v motorovom vozidle značky Citroen Xsara Picasso, červenej farby, evidenčné číslo vozidla: K. XXX G., pričom následne boli obžalovaní Z. F. a Q. K. priamo na mieste zadržaní príslušníkmi policajného zboru, a obžalovaný Z. F. sa tohto konania dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 2T/120/2014 z 30. októbra 2014, právoplatným toho istého dňa, bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa §172 ods. 1 písm. c), d) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov a obžalovaný Q. U. sa tohto konania dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 3T/279/2014 z 26. apríla 2016, právoplatným toho istého dňa, bol uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, v bodoch 1/,3/,4/,7/,8/,9/ dokonanej, v bodoch 2/,5/,6/ v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

Za to obvinenému Q. K. okresný súd uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, ktorého výkon podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienčne odložil a uložil probačný dohľad nad správaním obvineného s určením skúšobnej doby vo výmere 3 roky. Podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona okresný súd uložil obvinenému povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe a uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona mu uložil peňažný trest vo výške 1.000 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by obvinený úmyselne zmaril výkon uloženého peňažného trestu uložil mu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov.

Obvinenému Z. F. okresný súd podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. l), § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 per analogiam, § 38 ods. 5, ods. 8 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona mu uložil peňažný trest vo výške 1.000 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by obvinený úmyselne zmaril výkon uloženého peňažného trestu uložil mu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov.

Obvinenému Q. U. okresný súd podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 4, § 37 písm. m), § 38 ods. 5, ods. 7, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným strážením. Okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava II z 24. mája 2018, sp. zn. 0T/205/2018, právoplatný 24. mája 2018 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona mu uložil peňažný trest vo výške 1.000 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by obvinený

úmyselne zmaril výkon uloženého peňažného trestu uložil mu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov.

Obvinený Q. U. napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo vzťahu k obvinenému Q. U. vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 7 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Krajský súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uložený obvinenému Q. U. trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 24. mája 2018, sp. zn. 0T/205/2018, právoplatným 24. mája 2018, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému Q. U. v zmysle § 66 ods. 4 Trestného poriadku doručené 23. januára 2020 a jeho obhajcovi 22. januára 2020, podal obvinený Q. U. prostredníctvom zvoleného obhajcu 15. decembra 2022 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený Q. U. stručne zrekapituloval priebeh doterajšieho konania a rozhodnutí v ňom vydaných. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že ním navrhované dokazovanie bolo potrebné uskutočniť, nakoľko výsluch Z. K. bolo pre konanie podstatné z toho pohľadu, že išlo o osobu, ktorá sa mala podieľať na páchaní trestnej činnosti a v podstate bola aj priamo prítomná pri jeho osobe v čase páchania trestného činu, resp. v čase skutku. Pokračoval, že vezmúc do úvahy dôkaznú situáciu, kedy ho ani jeden z obvinených (ani Z. F. a ani Q. K.) nijako nespájali so skutkom, resp. vyvíňovali jeho osobu v tom zmysle, že so skutkom nemal nič spoločné a za situácie, ktorú konštatoval aj samotný krajský súd v napadnutom rozsudku, a to že bola dôkazná situácia vo vzťahu k jeho osobe založená len na nepriamych dôkazoch, bol krajský súd povinný vyhovieť jeho návrhu na výsluch Z. K.. Pokračoval, že spôsob, akým bolo zo strany krajského súdu odôvodnené odmietnutie vykonania výsluchu Z. K., je podľa obvineného v príkrom rozpore s právom na obhajobu. Poznamenal, že krajský súd totiž na str. 13 a ani nikde inde v napadnutom rozsudku neuvádza, o akú nepodstatnú skutočnosť sa malo jednať, ktorá by bola ozrejmená výpoveďou Z. K. a neuvádza takisto ani to, akej skutočnosti by sa týkal výsluch Z. K., ktorú je možné zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi.

V súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku obvinený uviedol, že verejné zasadnutie z 12. decembra 2019 sa konalo v jeho neprítomnosti, pričom súd v podstate nedisponoval žiadnym jeho vyjadrením, že by súhlasil s konaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti, nedisponoval ani žiadnym ospravedlnením jeho osoby a jediné, o čom mal vedomosť bola len skutočnosť uvedená prítomnou verejnosťou, že sa na verejné zasadnutie nedostavil z dôvodu, že má strach, nakoľko sa mu mali vyhrázať iné osoby; súd si iným spôsobom nepreveroval dôvod jeho neprítomnosti. Podľa názoru obvineného postupom kedy krajský súd vykonal verejné zasadnutie z 12. decembra 2019 bez jeho prítomnosti, došlo k porušeniu ústavne garantovaného práva na prejednanie veci v jeho prítomnosti v zmysel čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv garantovaných v čl. 6 ods. 1 a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Poukázal na to, že samotný krajský súd chcel dať jej osobe priestor na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu a teda sám krajský súd tým dal najavo, že pokladal jeho vyjadrenie sa za potrebné na účely posúdenia otázky viny a neviny a na účely preskúmania veci z hľadiska skutkového a právneho stavu. Dodal, že vec pritom bolo potrebné podrobiť riadnemu prieskumu, keďže sa dôkazná situácia týkajúca sa jeho osoby, zakladala len na nepriamych dôkazoch. Obvinený navyše poukázal na § 293 ods. 6 Trestného poriadku, krajský súd preto podľa obvineného nebol oprávnený konať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti, nakoľko neboli splnené ani podmienky podľa § 293 ods. 7 Trestného poriadku. Keďže nebol prítomný na verejnom zasadnutí, nemal možnosť namietat' nevykonanie výsluchu ním navrhovaného svedka a rovnako tak nemohol namietat' ani

to, že sa vykonalo verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti, tak sú podľa obvineného použité dovolacie dôvody použiteľné, a to aj napriek § 371 ods. 4 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že jeho naplnenie nachádza najmä v tom, ako sa krajský súd zbavil povinnosti vysporiadania sa so všetkými ním namietanými skutočnosťami, a to s poukazom na jednu vetu, ktorú použil v rámci svojho písomného podania, ktorí súdu doložil v rámci odvolacieho konania („svoj podiel viny na skutku nepopieram“). Pokračoval, že ak by sa predsa chcel priznať ku skutku, tak by to spravil tak, aby mu priznanie mohlo byť zohľadnené aj v rámci poľahčujúcich okolností, a to podľa § 36 písm. l) Trestného zákona; k tomu však neprišlo. Obvinený svojim vyjadrením mienil uviesť len to, že bol s obvinenými v deň skutku, ale nebol ani pri skutku samotnom a na jeho spáchaní sa nijako nepodieľal. Je pre obvineného nepochopiteľné, ako ľahko si krajský súd osvojil túto jeho jedinou vetu, ktorá je však nelogická v porovnaní s jeho postojom k skutku, ktorým bol o počiatku až do konca trestného konania rovnaký, a to v tom význame, že nespáchal žiadny trestný čin a s prejednávanej skutkom nemal nič spoločné. V tejto súvislosti odkázal na zápisnicu z verejného zasadnutia zo 6. decembra 2022 vo veci vednej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 2Nt/18/2022.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti obvinený navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona z dôvodu naplnenia ním uvádzaných dovolacích dôvodov a by následne v zmysle § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a aby následne prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že v napadnutom rozsudku krajského súdu bol dostatočným a vyčerpávajúcim spôsobom vyložený procesný postup súdu pri konaní verejného zasadnutia ako aj dôvody nevykonaní výsluchu obvineným navrhnutého svedka v rámci odvolacieho konania, pričom s uvedenou argumentáciou sa prokurátor stotožnil a v dôvodoch na túto odkázal. Poznamenal, že správanie obvineného naprieč konaním vykazuje prvky obštrukcií a to najmä s ohľadom na návrh na vykonanie dôkazu, následne jeho späťvzatie, nenavrnutie dôkazu pred skončením dokazovania (po porade s obhajcom - zápisnica z hlavného pojednávania z 12. decembra 2018) a opätovne navrhovanie vykonať už raz späťvzatý návrh na dokazovanie v rámci podaného odvolania. Prokurátor dodal, že obvinený tak zhodne mal opakovanú možnosť dostaviť sa na termíny verejného zasadnutia, kde mohol prezentovať bližšie ním navrhovaný dôkaz výsluchom svedka, avšak ani na opakované márne upovedomenia súdu sa na verejné zasadnutie nedostavil. Z napadnutého rozsudku krajského súdu podľa prokurátora vyplýva, že krajský súd obvineného riadne upovedomil o termíne verejného zasadnutia vrátane poučenia o možnosti konania v jeho neprítomnosti (doručenie vykázané 28. novembra 2019). V kontexte uvedeného poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. januára 2018, sp. zn. 2 Tdo 40/2017. K argumentácii obvineného opierajúcej sa o § 293 ods. 6 Trestného poriadku prokurátor uviedol, že Trestný zákon v osobitnej časti v § 221 ods. 3 Trestného zákona stanovuje trestnú sadzbu od 3 rokov do 10 rokov; pri uznaní viny a následnej modifikácii trestnej sadzby v dôsledku § 38 ods. 5 a § 41 Trestného zákona bola výsledná trestná sadzba v ktorej mohol byť uložený trest odňatia slobody v rozpätí od 6 rokov a 6 mesiacov až 13 rokov a 4 mesiace. Podľa názoru prokurátora § 293 ods. 6 Trestného poriadku má na zreteli trestnú sadzbu ustanovenú v osobitnej časti Trestného zákona pred jej úpravou inštitútmi všeobecnej časti Trestného zákona (pomer okolností, opätovné spáchanie zločinu, asperačná zásada a iné). V danom prípade tak horná hranica trestnej sadzby pred jej úpravou inštitútmi všeobecnej časti Trestného zákona nepresiahla 10 rokov a z toho dôvodu argumentáciu dovolateľa v danej časti považoval prokurátor za právne bezvýznamnú. Podľa prokurátora dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je založený argumentáciou obvineného. K dovolaniu obvineného prokurátor uviedol, že rozsudok okresného súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu považuje za vecne správny a zákonný. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti prokurátor uviedol, že v trestnej veci obvineného nie sú dané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), a písm. i) Trestného poriadku, a preto Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby dovolanie obvineného postupom podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol z dôvodu nepreukázania dôvodov dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. i) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a/alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že krajský súd bez náležitého odôvodnenia odmietol vykonať ním navrhnutý dôkaz (výsluch svedka Z. K.). Vo vzťahu k tomu najvyšší súd poukazuje na zápisnicu o verejnom zasadnutí z 12. decembra 2019 (č. l. 1194), z ktorej vyplýva, že krajský súd podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol vykonať navrhnutý dôkaz, a na argumentáciu krajského súdu uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku, že vypočutie Z. K. odvolací súd nepovažoval za nutné, keďže v zmysle obžalovacej zásady môže odvolací súd aj tak rozhodovať len proti osobám, na ktorých bola podaná obžaloba, čo Z. K. nebol (čo

samozrejme nevyklučuje jeho trestné stíhanie orgánmi činnými v trestnom konaní pre ten istý skutok) a nebolo ani možné rozumne očakávať, že by táto osoba v procesnom postavení svedka ohľadom prejednávanej veci uviedla relevantné skutočnosti z dôvodu, že svedok by mal právo odmietnuť vypovedať (obvinený uvádza, že táto osoba sa mala spolupodieľať na trestnom čine), keďže by si svojou výpoveďou mohol privodiť trestné stíhanie (odhliadnuc o skutočnosti, že obvinený v návrhu predloženom odvolaciemu súdu neuviedol údaje o adrese, z ktorej by mal byť svedok predvolaný, čo podľa § 240 ods. 4 Trestného poriadku už spravidla zakladá dôvod odmietnutia vykonania dôkazu).

Žiada sa pripomenúť, že v zmysle platnej judikatúry je zásadným porušením práva na obhajobu najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania, ktoré smerujú k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (keď obvinený nemal obhajcu v prípade spadajúcom pod dôvod povinnej obhajoby, ak predmetné porušenie práva na obhajobu malo vplyv na priebeh alebo konečný výsledok trestného konania, tiež napr. vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní bez prítomnosti obhajcu obvineného, hoci na to obvinený nedal súhlas a pod.). Právo na obhajobu je v zmysle dovolacieho dôvodu podľa písmena c) potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a jeho obsahom je, okrem iného, aj možnosť obvineného vznášať námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde.

Len samotná nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaných dôkazov nie je dôvod na podanie dovolania. Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov a rovnako ani nimi uskutočnené hodnotenie dôkazov. Inak povedané, za dovolací dôvod upravený pod písmenom c) nemožno považovať nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania, resp. jeho nespokojnosť s tým, že nebolo vyhovené jeho návrhu na vykonanie dokazovania, ak súd takýto postup dostatočne a vecne správne odôvodnil. Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci nie je totiž čo do rozsahu dokazovania viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Rovnako v zmysle uvedeného súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nepredstavuje zásadné porušenie práva na obhajobu. Iný než uvedený výklad by, napokon, viedol k tomu, že vykonané dôkazy by bolo nevyhnutné hodnotiť v prospech obvineného a súčasne by odporoval viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom vyplývajúcej zo zásady, že účelom dovolacieho konania (s výnimkou dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutia zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011 a 14/2015, uznesenie najvyššieho súdu z 1. decembra 2020, sp. zn. 6 Tdo 65/2019, uznesenie najvyššieho súdu z 22. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 71/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. V spojitosti s predmetným dovolacím dôvodom vo všeobecnosti treba uviesť, že možnosť jeho použitia nemôže byť viazaná na splnenie podmienok uvedených v § 371 ods. 3 Trestného poriadku, lebo spomenutý dovolací dôvod vzniká až samotným postupom odvolacieho súdu, ktorého nezákonnosť je napadnuteľná až následne po skončení trestného stíhania a za predpokladu, že na verejnom zasadnutí bolo vyhlásené aj rozhodnutie, ktorým sa právoplatne skončilo trestné stíhanie. Ďalej najvyšší súd súčasne dodáva, že uvedený nezákonný postup v sebe ale zároveň zahŕňa aj zásadné porušenie práva na obhajobu, a preto v takom prípade neprichádza do úvahy záver o naplnení dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že v uvedenej situácii je ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v pomere špeciality k § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 6/2011).

Za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku považoval obvinený

konanie v jeho neprítomnosti na verejnom zasadnutí na krajskom súde 12. decembra 2019. Vzhľadom na túto námietku obvineného bolo úlohou dovolacieho súdu posúdiť, či konaním pred krajským súdom, nedošlo k porušeniu jeho ústavne garantovaného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 292 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu predvolá na verejné zasadnutie osoby, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná. O verejnom zasadnutí upovedomí prokurátora, ako aj osobu, ktorá svojím návrhom dala na verejné zasadnutie podnet, a osobu, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím. Ak mladistvý obvinený v čase konania verejného zasadnutia nedovŕši devätnásť rok svojho veku, upovedomí sa aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí aj obhajcu, splnomocnenca a zákonného zástupcu. K predvolaniu alebo upovedomeniu pripojí rovnopis návrhu, ktorým bol na verejné zasadnutie daný podnet. Ak sa má rozhodovať vo veciach spojených s výkonom kontroly technickými prostriedkami, predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí aj príslušného probačného a mediačného úradníka.

Podľa § 293 ods. 3 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa § 293 ods. 6 Trestného poriadku verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Podľa § 293 ods. 7 Trestného poriadku ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak sa obvinený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, Trestný poriadok rozlišuje formy oznámenia konania verejného zasadnutia na veci príslušným subjektom v závislosti od možnosti (práve zúčastniť sa) alebo nevyhnutnosti (povinnosti zúčastniť sa) účasti na verejnom zasadnutí a teda na verejné zasadnutie obvineného predvolá alebo o verejnom zasadnutí obvineného upovedomí.

Pokiaľ ide o verejné zasadnutie o odvolaní (keď vo forme verejného zasadnutia sa koná aj v iných Trestných poriadkom predpokladaných prípadoch), ustanovenie § 292 ods. 1 Trestného poriadku poskytuje predsedovi senátu možnosť individuálne posúdiť, či účasť obžalovaného na ňom je alebo nie je nevyhnutná, ak tomu nebráni § 293 ods. 6 Trestného poriadku zakotvujúci nemožnosť konania verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného - v konaní o odvolaní obžalovaného (rozsudok najvyššieho súdu zo 16. júna 2020, sp. zn. 3 Tdo 44/2021). Nemožno pritom opomenúť na to nadväzujúce zákonné ustanovenie § 293 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého sa ustanovenie § 293 ods. 6 nepoužije, ak sa obvinený odmietne zúčastniť verejného zasadnutia alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Zo spisového materiálu, zo zápisnice o verejnom zasadnutí 2. mája 2019 (č. l. 1083 - 1084), vyplýva, že obvinený sa predmetného verejného zasadnutia (o ktorom bol upovedomený 8. apríla 2019) zo zdravotných dôvodov nezúčastnil a požiadal o osobnú účasť na verejnom zasadnutí; obvinený ani jeho obhajca neboli prítomní ani na ďalšom verejnom zasadnutí 13. júna 2019 (č. l. 1105 - 1106) (upovedomení 14. mája 2019 a 2. mája 2019), verejné zasadnutie bolo opäť odročené; obvinený nebol opätovne zo zdravotných dôvodov prítomný na verejnom zasadnutí 25. júla 2019 (č. l. 1125) (upovedomený 19. júna 2019), ako vyplýva zo zápisnice z predmetného verejného zasadnutia (č. l. 1126 - 1127), obhajca obvineného bol predsedom senátu upozornený, že je nevyhnutné, aby sa jeho klient obvinený U. riadne dostavil na verejné zasadnutie, ktoré bude písomne určené, keďže je nevyhnutné, aby

sa k doplneniu odvolania, ktoré doručil krajskému súdu 23. júla 2019 (č. l. 1116) aj ústne vyjadril. V prípade, že sa nedostaví na verejné zasadnutie bude na neho vydaný príkaz na zatknutie s tým, že potvrdenie a lekárska správa, ktorú dnes (25. júla 2019, pozn.) obhajca v mene obvineného U. predložil nespĺňa náležitosti ospravedlnia podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku; zo zápisnice o verejnom zasadnutí 3. októbra 2019 (č. l. 1158 - 1159) vyplýva, že obvinený sa predmetného verejného zasadnutia (o ktorom bol upovedomený 13. augusta 2019) zo zdravotných dôvodov nezúčastnil, obhajca obvineného bol opätovne predsedom senátu výslovne upozornený, aby na ďalší termín verejného zasadnutia zabezpečil riadnu účasť obvineného, inak bude na neho vydaný príkaz na zatknutie s tým, že odvolací súd nevydá príkaz na zatknutie už teraz z dôvodu, že obvinenému bolo zaslané namiesto predvolania na termín verejného zasadnutia iba upovedomenie o verejnom zasadnutí; zo zápisnice o verejnom zasadnutí 21. novembra 2019 (č. l. 1179 - 1180) vyplýva, že obvinený nebol prítomný (upovedomený 14. októbra 2019) a jeho obhajca nevedel uviesť dôvod neprítomnosti klienta, predseda senátu požiadal 4. novembra 2019 OO PZ Senec o predvedenie obvineného na termín verejného zasadnutia, čo nebolo zrealizované; 21. novembra 2019 krajský súd vydal podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku príkaz na zatknutie obvineného (č. l. 1185 - 1186); zo zápisnice o verejnom zasadnutí 12. decembra 2019 (č. l. 1192 - 1195) vyplýva, že obvinený nebol prítomný, upovedomenie mal riadne prevzaté 28. novembra 2019, v ktorom bol upozornený na možnosť vykonania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti, senát po porade rozhodol, že sa verejné zasadnutie vykoná v neprítomnosti obvineného, ktorému pôvodne chcel dať možnosť, aby sa k jeho písomnému doplneniu odvolania vyjadril na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, čo však obvinený nevyužil; obaja obhajcovia (JUDr. Martin Gajer, JUDr. Gabriel Almaši, pozn.) nevedeli dôvod neprítomnosti obvineného, prítomná verejnosť uviedla, že obvinenému sa mali vyhrázať, a preto sa nedostavil na verejné zasadnutie; krajský súd podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného.

Najvyšší súd vo vzťahu k uvedenému odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, z ktorého vyplýva, že verejné zasadnutie odvolacieho súdu sa vykonalo v neprítomnosti obvineného, ktorý sa bez ospravedlnenia nedostavil na verejné zasadnutie, hoci bol o termíne verejného zasadnutia riadne upovedomený (upovedomenie o verejnom zasadnutí prevzaté 28. novembra 2019), v ktorom bol aj poučený o možnosti vykonať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti (č. l. 1183). K vykonaniu verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného odvolací súd ďalej uviedol, že na obvineného bol síce krajským súdom 21. novembra 2019 vydaný príkaz na zatknutie, ktorý nebol do konania verejného zasadnutia Policajným zborom zrealizovaný, pričom senát odvolacieho súdu po porade rozhodol, že sa verejné zasadnutie vykoná v neprítomnosti obvineného, ktorému chcel opakovane umožniť, aby sa k jeho písomnému doplneniu odvolania doručenému 23. júla 2019 vyjadril na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, čo však obvinený opakovane nevyužil a ani obhajcovia obvineného nevedeli uviesť dôvod neprítomnosti obvineného na verejnom zasadnutí.

V zmysle právnej kvalifikácie skutku obvineného podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona (účinného do 31. decembra 2019) hrozil obvinenému trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby 10 (desať) rokov. Teda berúc do úvahy znenie § 293 ods. 6 Trestného poriadku, obvineným namietané verejné zasadnutie bolo možné vykonať v jeho neprítomnosti obvineného, nakoľko nešlo o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov. Ako vyplýva z vyššie uvedeného prehľadu, zo strany obvineného nedošlo ani k ospravedlneniu neúčasti a výslovnej žiadosti obvineného uskutočnenia predmetného verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti (§ 293 ods. 8 Trestného poriadku). Dovolací súd konštatoval, že namietaným postupom krajského súdu boli splnené zákonné podmienky, teda nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že trestné konanie sa posudzuje komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Najvyšší súd však z obsahu rozsudku okresného súdu, ako ani rozsudku krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva

obvineného na obhajobu ani iné nerešpektovanie práv obvineného. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa hlavných pojednávaní a uplatňovať svoje práva, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcov, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval, resp. mal pred krajským súdom možnosť využiť, avšak sa vyššie spomenutých verejných zasadnutí, o ktorých konaní bol s predstihom upovedomený, aj neospravedlnene nezúčastnil.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd najprv vo všeobecnosti uvádza, že predmetný dovolací dôvod je upravený alternatívne - buď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. V oboch prípadoch však platí existencia právnej chyby, nie skutkovej. V dôsledku toho dovolací súd pri uplatnení tohto dôvodu nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia, nakoľko ťažisko dokazovania v trestnom konaní je totiž pred prvostupňovým súdom a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať len odvolací súd. Pri posudzovaní opodstatnenosti tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd hodnotí skutkový stav len z hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008). Prostredníctvom tohto dôvodu nemožno nahrádzať iné mimoriadne opravné prostriedky (obnovu konania a zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní), ktoré slúžia na nápravu nedostatkov v skutkových zisleniach.

Povedané inými slovami predmetný dovolací dôvod dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Ďalej predpokladá výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin, alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať, napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II). Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré sa už netýka právnej kvalifikácie, ale posúdenia inej okolnosti, sa pod tým rozumie, napr. nedostatočné posúdenie okolnosti vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona) alebo trestu súhrnného (§ 42 Trestného zákona) a pod. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu, je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu).

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo môže spočívať v kvalifikácii zisteného skutku ako iného trestného činu, než ako zodpovedá správne použitiu zákona, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil. Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok ustálený v napadnutom rozhodnutí súdu v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podriadený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Východiskom pre zistenie tohto dovolacieho dôvodu je opis skutku, ako bol ustálený v príslušnom výroku, t. j. v tzv. skutkovej vete napadnutého rozhodnutia vo veci (primerane uznesenie najvyššieho súdu z 10. februára 2010, sp. zn. 3 Tdo 39/2009). Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak (ako už bolo vyššie uvedené) môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné

skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 3/2011).

Nesprávnosť právnych úvah uvedených v odôvodnení dovolaní napadnutého rozhodnutia nie je dôvodom na konštatovanie splnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ak skutková veta výroku o vine zodpovedá podľa hodnotenia dovolacieho súdu použitej právnej kvalifikácii. Ak dovolacie námietky (sčasti) smerujú proti skutkovým zisteniam a tomu zodpovedajúcim dôkazným hodnotiacim úvahám súdu, tak v celom tomto rozsahu ich nemožno v dovolacom konaní (na rozdiel od konania odvolacieho) preskúmať. Relevantné (preskúmateľné) sú námietky voči samotnej právnej kvalifikácii, ale len v tom rozsahu, v ktorom túto kvalifikáciu spochybňujú z hľadiska reálií súdom zisteného skutku (teda nie z hľadiska iných skutkových zistení) (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 49/2013-I).

Najvyšší súd (ako jeho judikatúra už chronicky zdôrazňuje) teda v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom). Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí ani nepreskúma správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov. Je potrebné tiež zdôrazniť, že podoba skutku uvedená vo výroku rozsudku (správnosť kvalifikácie ktorej sa preskúma) sa nemôže považovať za doplnenú obsahom odôvodnenia rozsudku a dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku napadnutého rozsudku (pozri odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 22/2015).

Najvyšší súd v kontexte vyššie uvedeného ako aj vo vzťahu k správnosti právnej kvalifikácie konania obvineného, ktoré okresný súd kvalifikoval ako zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona (spáchanie trestného činu na chránenej osobe, ktorou je v tomto prípade osoba vyššieho veku, ktorou sa na účely Trestného zákona podľa § 127 ods. 3 Trestného zákona rozumie osoba staršia ako 60 rokov) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, sa stotožňuje so závermi krajského súdu, že obvinený v mieste, čase a spôsobom uvedeným v skutkovej vete napadnutého rozsudku úmyselným spoločným konaním so spoluobvinenými Z. F. a Q. K. sa snažili od poškodenej Z. E., nar. XXXX, telefonicky pod zámienkou, že ide o synovca poškodenej, vylákať sumu 2.790 eur [t. j. ide o väčšiu škodu, ktorou sa podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona (účinného do 31. decembra 2019) rozumie škoda dosahujúca najmenej desaťnásobok sumy 266 eur], k čomu nedošlo v dôsledku oznámenia skutku poškodenej na políciu po jej zistení, že finančné prostriedky si nepýtal jej synovec. Krajský súd rovnako konštatoval, že vykonaným dokazovaním na prvostupňovom súde doplneným v konaní pred odvolacím súdom bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané spáchanie skutku obvineným Q. U., ktorého konanie zároveň napĺňa všetky znaky trestného činu uvedeného v napadnutom rozsudku. Z vykonaného dokazovania nebolo podľa krajského súdu sporné, že skutok sa stal a že bol vykonaný spoluobvinenými Z. F. a Q. K., ktorí boli políciou zadržaní pri snahe prebrať finančné prostriedky od poškodenej (Z. F.) resp. čakajúc v motorovom vozidle pri tom na spoluobvineného (Q. K.) a títo spoluobvinení sa aj priznali k spáchaniu trestného činu. Krajský súd dodal, že zo skutkovej vety napadnutého rozsudku v prejednávanej veci vyplýva, že obvinený Q. U. nebol priamo fyzicky vykonávateľom skutku v tom význame, že nebol za poškodenej pre peniaze, ale bol práve osobou, ktorá telefonicky komunikovala s poškodenej, pričom pre finančné prostriedky boli fyzicky spoluobvinení Z. F. a Q. K., a teda nemal byť priamym vykonávateľom konania vo význame, že by bol posledným článkom reťazca, ktorý bol pre finančné prostriedky, ale jeho konanie malo skôr charakter organizovania a riadenia konania inej osoby. V súvislosti na vyjadrenie obvineného v doplnení odvolania, dovolací súd poukazuje na argumentáciu krajského súdu, že v zápisnici o trestnom oznámení podanom Q. U. a s tým súvisiacej zápisnici o výsluchu Q. U. v procesnom postavení svedka - poškodenej jednoznačne a bez pochybností vyplýva, že sa obvinený Q. U. opakovane vyjadril, že sa spolupodieľal na spáchaní trestného činu v prejednávanej veci, a preto pokiaľ v skôr podanom odvolaní obhajca uvádzal, že obvinený Q. U. skutok nespáchal, tak uvedené tvrdenie v odvolaní muselo byť vyhodnotené za neopodstatnené a odporujúce vyjadreniu samotného obvineného v doplnení odvolania.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky, ktoré obvinený v rámci dovolania vecne uplatnil a ktorých podstata je zrekapitulovaná vyššie, tieto majú skutkový charakter, keďže sa nimi snaží dosiahnuť revíziu skutkových zistení okresného súdu, ktoré si osvojil aj krajský súd a ktorých správnosť a úplnosť nemôže najvyšší súd v tomto konaní iniciovanom obvineným skúmať ani meniť. Námietky skutkovej povahy sú pritom uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý je oprávnený použiť iba minister spravodlivosti. Najvyšší súd sa preto s týmto okruhom námietok obvineného nemohol zaoberať.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného Q. U. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.